

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER

5 päivänä joulukuuta 2002¹

1. Käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisu-
pyyntö koskee EY 39 ja EY 10 artiklan
tulkintaa. Politiechtbank te Mechelen
(Belgia) tiedustelee, onko näiden mää-
räysten vastaista, että jäsenvaltio antaa
säädöksen, jossa sen alueella asuva työntekijä
velvoitetaan rekisteröimään ajoneuvonsa,
vaikka kyseinen ajoneuvo kuuluu toiseen
jäsenvaltioon sijoittautuneelle leasing-yhtiölle
ja vaikka sen on vuokrannut tähän toiseen
jäsenvaltioon sijoittautunut työnantaja
antaakseen ajoneuvon kyseisen työntekijän
käyttöön hänen työsopimuksensa yhteydessä.

3. Kyseisen säännöksen alkuperäisessä
versiossa säädettiin, että ajoneuvoa voi-
daan käyttää liikenteessä vain, jos se oli
rekisteröity Belgiassa asuva henkilön,
”jonka henkilökohtaista omaisuutta tai
jonka pysyvässä tai tavanomaisessa käy-
tössä ajoneuvo on”, hakemuksesta. Tästä
seurasi, että ajoneuvon käyttäjällä oli
mahdollisuus rekisteröidä ajoneuvo omiin
nimiinsä, vaikka hän ei ollutkaan sen
omistaja.

4. Tätä 31.12.1953 tehdyn kuninkaan
päätöksen säännöstä on muutettu
27.12.1993 tehdyllä kuninkaan päätöksellä³
siten, että ainoastaan ajoneuvon
omistaja voi hakea kyseisen ajoneuvon
rekisteröintiä. Kuninkaan päätöksen 3 §:ssä
säädetään seuraavaa:

I Kansallinen lainsäädäntö

2. Edellytyksistä, joilla ajoneuvoa voidaan
kuljettaa Belgian tieverkostossa, säädetään
moottoriajoneuvojen ja perävaunujen
rekisteröintiä koskevan 31.12.1953 tehdyn
kuninkaan päätöksen (arrêté royal du 31
décembre 1953 portant réglementation de
l'immatriculation des véhicules à moteur et
des remorques)² 3 §:ssä.

”1. Moottoriajoneuvojen ja perävaunujen
käyttö liikenteessä yleisillä teillä sallitaan
ainoastaan, jos ne on merkitty niiden
omistajien hakemuksista niiden omistajien
nimiin 2 §:ssä tarkoitettuun moottori-
ajoneuvojen ja perävaunujen rekisteriin.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Moniteur Belge, 9.1.1954.

3 — Moniteur Belge, 18.1.1994 (jäljempänä kuninkaan päätös).

2. Moottoriajoneuvoja ja perävaunuja, joita kuljetetaan Belgiassa ainoastaan lyhyen aikaa ja joita ei ole tuonut Belgiaan siellä vakituisesti oleskeleva henkilö, ei tarvitse rekisteröidä Belgiassa, jos ne on varustettu 8.11.1968 Wienissä ja 19.9.1949 Genevessä tehtyihin tielikennettä koskeviin yleissopimuksiin, jotka on hyväksytty 30.9.1988 ja 1.4.1954 annetuilla lailla, tai moottoriajoneuvoliikenteestä 24.4.1926 Pariisissa allekirjoitettuun sopimukseen liittyneen toisen valtion kuin Belgian viranomaisten antamalla rekisteröintiotteella sekä näissä sopimuksissa määrättyllä tunnuksella. Rekisteröintiä ei voida hakea useiden henkilöiden eikä yhdistysten nimiin. Jos useat henkilöt omistavat auton yhteisesti, rekisteröintiä on haettava ajoneuvoa pääasiallisesti käyttävän omistajan nimiin.³

5. Cour de cassation (Belgia) on tulkinnut kuninkaan päätöksen 3 §:ää 19.5.1999 antamassaan tuomiossa. Se on todennut, että kyseessä olevasta säännöksestä kokonaisuutena käy ilmi, että 2 momentissa olevaa poikkeusta lukuun ottamatta Belgiassa on kiellettyä kuljettaa ajoneuvoa, jota ei ole rekisteröity Belgiassa.⁴

6. Pääasian tosiseikkoihin sovelletaan kuninkaan päätöksen 3 §:ää tässä muodossaan.

II Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

7. Van Lent on Belgian kansalainen, jonka kotipaikka on Putte (Belgia). Hän työskentelee insinöörinä yrityksessä, jonka kotipaikka on Luxemburgissa. Kyseinen yhtiö on antanut hänen käyttöönsä Luxemburgissa rekisteröidyn ajoneuvon, joka on leasingvuokrattu tähän samaan jäsenvaltioon sijoittautuneelta leasing-yhtiöltä. Van Lent käyttää kyseistä ajoneuvoa sekä ammattiinsa liittyviin matkoihin (Luxemburgiin ja tiettyihin Antwerpenissa (Belgia) pidettäviin kokouksiin osallistumista varten) että yksityisiin tarkoituksiin (kotimatkat ja viikonloppuajot).

8. Van Lent pysäytettiin 22.8.1999 liikennevalvonnassa Willebroekissa (Belgia). Tämän tarkastuksen perusteella virallinen syyttäjä on nostanut syytteen Van Lentiä vastaan, koska tämä oli käyttänyt liikenteessä yleisellä tiellä ajoneuvoa, jota kuninkaan päätöksen 3 §:n 1 momentin vastaisesti ei ollut ensin rekisteröity Belgiassa sen omistajan pyynnöstä.

9. Van Lent korosti puolustuksenaan, että kyseinen säännös on ristiriidassa EY 39 artiklan mukaisen työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatteen kanssa.

4 — Cass., 1999, 688. Ks. myös cass. 1988-89, 816.

III Ennakkoratkaisukysymys

10. Näin ollen Politiechtbank te Mechelen on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko yhteisön oikeuden ja erityisesti EY 39 artiklan (entinen EY:n perustamis-sopimuksen 48 artikla) ja EY 10 artiklan (entinen EY:n perustamissopimuksen 5 artikla) kanssa ristiriidassa se, että jäsenvaltio vaatii rekisteröimään ajoneuvon, joka kuuluu leasingyritykselle, jonka kotipaikka on 1) rajanaapurina olevassa jäsenvaltiossa, ja jonka on vuokrannut käyttäjän (eli työntekijän) työnantaja, ja tämä työntekijä 2) asuu ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa n. 200 kilometrin päässä työpaikalta, jos tämä työntekijä oleskelee viikonpäivinä 3) tässä jäsenvaltiossa ja käyttää ajoneuvoa työso-pimuksesta johtuvien velvoitteidensa täyttämiseen sekä käyttää sitä vapaa-aikanaan viikonloput ja lomamatkalleen?”

IV Oikeudellinen arviointi

11. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko EY 39 artiklan kanssa ristiriidassa sellainen kansallinen lainsäädäntö, jossa jäsenvaltion alueella asuva ajoneuvon käyttäjä veloitetaan rekisteröimään ajoneuvo kyseessä olevassa valtiossa myös siinä tapauksessa, että ajoneuvo kuuluu toiseen jäsenvaltioon sijoitettavalle leasingyhtiölle ja että sen on vuok-

rannut samoin tähän toiseen jäsenvaltioon sijoitettavaksi ajoneuvon antamiseksi mainitun käyttäjän käyttöön hänen työso-pimuksensa yhteydessä.

12. On aluksi todettava, että kysymystä siitä, mikä jäsenvaltio on toimivaltainen vaatimaan ajoneuvon rekisteröintiä, ei ole yhdenmukaistettu yhteisössä. Tähän mennessä ainoat yhdenmukaistamistoimenpiteet ajoneuvojen verotuksen alalla koskevat maassa asumattomien henkilöiden väliaikaisesti maahantuomiin ajoneuvoihin sovellettavia verovapauksia,⁵ tiettyjen maanteiden tavaraliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen verotuksen soveltamista jäsenvaltioissa⁶ ja ajoneuvojen rekisteröintiäsiakirjoja.⁷ Missään näistä direktiiveistä ei säännellä kysymystä jäsenvaltioiden toimivallasta vaatia ajoneuvojen rekisteröintiä. Näin ollen jäsenvaltioilla on toimivalta päättää rekisteröinnistä ja niiden alueilla käytettyjen ajoneuvojen rekisteröinnin edellytyksistä, jos niiden tällä

5 — Yhteisön alueella tiettyjen kulkuneuvojen väliaikaisessa maahantuonnissa sovellettavista verovapauksista 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi 83/182/ETY (EYVL L 105, s. 59).

6 — Tiettyjen maanteiden tavaraliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen verotuksen sekä tiettyjen infrastruktuurien käytöstä perittävien tie- ja käyttömaksujen soveltamisesta jäsenvaltioissa 25 päivänä lokakuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/89/ETY (EYVL L 279, s. 32). Kuten Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on todennut kirjallisissa huomautuksissaan, kyseinen direktiivi on kumottu asiassa C-21/94, parlamentti vastaan neuvosto, 5.7.1995 annetulla tuomiolla (Kok. 1995, s. I-1827). Sitä sovelletaan kuitenkin edelleen siihen asti, kun neuvosto antaa uutta lainsäädäntöä alalla.

7 — Ajoneuvojen rekisteröintiäsiakirjoista 29 päivänä huhtikuuta 1999 annettu neuvoston direktiivi 1999/37/EY (EYVL L 138, s. 57). Jäsenvaltioiden on saatettava tämä direktiivi osaksi kansallista oikeusjärjestystäään 1.6.2004 mennessä.

alueella hyväksymät säännöt ovat yhteisön oikeuden mukaisia.⁸

13. Työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen sisältyy erityisesti velvoitteita vastaanottavalle jäsenvaltiolle. Lisäksi oikeuskäytännöstä käy ilmi, että työntekijän kotijäsenvaltio ei saa lainsäädännössään säätää toimenpiteistä, jotka voivat haitata sen kansalaisia kyseisen vapauden käyttämisessä tai tehdä siitä heille vähemmän houkuttelevaa.⁹ Yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa *Bosman*¹⁰ antamassaan tuomiossa seuraavaa:

”Tämän osana jäsenvaltioiden kansalaisilla on suoraan perustamissopimukseen perustuva oikeus lähteä kotimaastaan, siirtyä toisen jäsenvaltion alueelle ja oleskella siellä taloudellisen toiminnan harjoittamiseksi.

Säännösten, joilla estetään tai yritetään estää jäsenvaltion kansalaista lähtemästä kotimaastaan ja käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen on siten katsottava rajoittavan tätä vapautta, vaikka näitä

8 — Asia 97/83, *Melkunie*, tuomio 6.6.1984 (Kok. 1984, s. 2367, 9 ja 10 kohta) ja asia C-121/00, *Hahn*, tuomio 24.10.2002, Kok. 2002, s. I-9193, 34 kohta.

9 — Asia 127/86, *Ledoux*, tuomio 6.7.1988 (Kok. 1988, s. 3741); asia 143/87, *Stanton*, tuomio 7.7.1988 (Kok. 1988, s. 3877, Kok. Ep. IX, s. 535, 13 kohta); asia C-370/90, *Singh*, tuomio 7.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4265, Kok. Ep. XIII, s. I-19, 23 kohta); asia C-19/92, *Kraus*, tuomio 31.3.1993 (Kok. 1993, s. I-1663, Kok. Ep. XIV, s. I-177, 32 kohta); asia C-18/95, *Terhoeve*, tuomio 26.1.1999 (Kok. 1999, s. I-345, 38 kohta) ja asia C-190/98, *Graf*, tuomio 27.1.2000 (Kok. 2000, s. I-493, 22 kohta).

10 — Asia C-415/93, tuomio 15.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4921).

säännöksiä sovellettaisiin riippumatta kyseisten työntekijöiden kansalaisuudesta.”¹¹

14. Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi edellä mainituissa asioissa *Bosman*¹² ja *Graf*¹³ antamissaan tuomioissa katsonut, että kotijäsenvaltion lainsäädäntö rajoittaa työntekijöiden vapaata liikkuvuutta, jos siinä asetetaan ehtoja heidän pääsylleen toisten jäsenvaltioiden työmarkkinoille.¹⁴

15. Juuri tästä on kysymys riidanalaisessa lainsäädännössä.

16. Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa *Ledoux* antamassaan tuo-

11 — Edellisessä alaviiteessä mainitussa asiassa annettu tuomio (95 ja 96 kohta), kursivointi tässä. Yhteisöjen tuomioistuin on lisännyt kyseisen tuomion 97 kohdassa, että se on jo ”todennut asiassa *Daily Mail and General Trust* 27.9.1988 antamassaan tuomiossa (asia 81/87, Kok. 1988, s. 5483, Kok. Ep. IX, s. 713, 16 kohta), että vaikka sijoittautumisvapautta koskevilla perustamissopimuksen määräyksillä on erityisesti tarkoitus taata kansallinen kohtelu vastaanottajavaltiossa, näiden määräysten vastaisena on pidettävä myös sitä, että kotivaltio estää kansalaisensa tai sen lainsäädännön mukaisesti perustetun ja lisäksi 58 artiklan määritelmän täyttävän yhtiön sijoittautumisen toiseen jäsenvaltioon. Perustamissopimuksen 52 artiklalla ja sitä seuraavilla perustamissopimuksen määräyksillä ei olisi merkitystä, jos lähtövaltio voisi kieltää sellaisia yrityksiä lähtemästä alueeltaan, joiden aikomuksena on sijoittautua johonkin toiseen jäsenvaltioon. Samat perusteet koskevat perustamissopimuksen 48 artiklan osalta sellaisia säännöksiä, joilla rajoitetaan jäsenvaltion sellaisten kansalaisten vapautta liikkuvuutta, jotka haluavat tehdä palkkatyötä toisessa jäsenvaltiossa”.

12 — Tuomion 103 kohta.

13 — Tuomion 23 kohta.

14 — Näissä tuomioissa sovelletaan yhdistetyissä asioissa C-267/91 ja C-268/91, *Keck* ja *Mithouard*, 24.11.1993 annettua tuomiosta (Kok. 1993, s. I-6097, Kok. Ep. XIV, s. I-477) ilmenevää oleellista kriteeriä työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen. Ks. julkisasiamies *Lenzin* esittämä ratkaisuehdotus em. asiassa *Bosman*; julkisasiamies *Fenellyn* esittämä ratkaisuehdotus em. asiassa *Graf* ja esittämäni ratkaisuehdotus asiassa C-309/99, *Wouters* ym., tuomio 19.2.2002 (kok. 2002, s. I-1577, ratkaisuehdotuksen 242—246 kohta).

miossa todennut käsiteltävää asiaa vastavassa tilanteessa, että kyseessä voi olla työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoitus. Ledoux, joka oli Belgiassa asuva työntekijä, oli saanut käyttöönsä ajoneuvon Ranskaan sijoittautuneelta työnantajaltaan. Työnantajalle kuuluva ajoneuvo oli rekisteröity työnantajan nimiin sen sijoittautumisvaltiossa (Ranska), ja Ledoux käytti kyseistä ajoneuvoa sekä ammatillisiin että yksityisiin tarkoituksiin.

17. Belgian liikennevalvonnan yhteydessä tapahtuneen tarkastuksen seurauksena Ledoux'ta syytettiin ajoneuvon laittomasta maahantuonnista. Hänen väitettiin tuoneen ajoneuvon maksamatta kyseiseen toimintapiiteeseen liittyvää arvonlisäveroa.¹⁵ Tosi-seikkojen tapahtumisaikaan sovellettava yhteisön lainsäädäntö oli annettu direktiivissä 77/388/ETY.¹⁶ Kyseisen direktiivin mukaan tavaroiden maahantuonnista on kannettava arvonlisävero, paitsi siinä tapauksessa, että niihin sovelletaan väliaikaisen maahantuonnin menettelyä. Odotettaessa verotukseen liittyviä yhteisön sääntöjä, joissa täsmennetään kyseisen vapautuksen soveltamisala, jäsenvaltiot voivat vahvistaa edellytykset, joita on noudatettava vapautuksen saamiseksi.

18. Yhteisöjen tuomioistuin on aloittanut arviointinsa huomauttaen, että yksi kyseisen vapautuksen tavoitteista oli henkilöi-

den liikkuvuuden tosiasiallinen vapauttaminen,¹⁷ ja se on katsonut, ettei jäsenvaltio voi vahvistaa sellaisia oikeutta arvonlisäverovapautuksen saamiseen koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä, jotka rajoittavat sellaisten sen alueella asuvien työntekijöiden vapaata liikkuvuutta, jotka harjoittavat toimintaansa toisessa jäsenvaltiossa.¹⁸

19. Yhteisöjen tuomioistuin on seuraavaksi tutkinut, rajoitetaanko työntekijöiden vapaata liikkuvuutta sillä, että maahantuontia pidetään lopullisena ja näin ollen arvonlisäveron alaisena sillä perusteella, että maahantuojan (työntekijän) kotipaikka oli jäsenvaltiossa, johon ajoneuvo oli tuotu.¹⁹ Yhteisöjen tuomioistuin on arviointinsa päätteeksi todennut, että kyseessä voi olla työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoitus, mutta se on jättänyt tämän kysymyksen konkreettisen tutkinnan kansallisen tuomioistuimen tehtäväksi.

20. Käsiteltävänä olevan asian kannalta merkityksellinen seikka sisältyy päättelyyn, jonka yhteisöjen tuomioistuin on suorittanut johtopäätöksen tekemiseksi työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoituksen olemassaolosta. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että maahantuontia oli pidettävä väliaikaisena ja näin ollen vapautusta myönnettynä, vaikka ajoneuvoa voitiin käyttää yksityisiin tarkoituksiin, koska tällaisella käytöllä oli ammatilliseen käyt-

15 — Tämä alaviite ei koske suomenkielistä kieliversiota.

16 — Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määrätymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annettu kuudes neuvoston direktiivi 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1).

17 — Em. asia Ledoux, tuomion 10 kohta. Ks. myös vastaavasti asia 249/84, Profant, tuomio 3.10.1985 (Kok. 1985, s. 3237, Kok. Ep. VIII, s. 329).

18 — Em. asia Ledoux, tuomion 12 kohta.

19 — Edellä alaviitteessä 9 mainitun tuomion 13, 17 ja 18 kohta.

töön verrattuna liitännäinen luonne ja siitä oli sovittu työsopimuksessa.²⁰ Se on todennut seuraavaa:

”Päinvastainen ratkaisu estäisi käytännössä rajatyöntekijää hyötymästä tietyistä hänen työnantajansa hänelle antamista eduista ainoastaan sillä perusteella, että kyseisen työntekijän kotipaikka on väliaikaisen maahantuonnin kohteena olevan jäsenvaltion alueella. Kyseinen työntekijä olisi näin ollen työsuhteen ehtojen osalta epäedullisessa asemassa verrattuna työtovereihin, joiden kotipaikka on heidän työnantajansa maassa, mikä vaikuttaa suoraan hänen vapaata liikkuvuutta yhteisön alueella koskevan oikeutensa käyttämiseen.”²¹

21. Mielestäni edellä mainitussa asiassa Ledoux annetun tuomion perusteella voidaan katsoa, että kansallinen toimenpide, joka estää työntekijää, joka asuu toisessa jäsenvaltiossa kuin missä hänen työnantajansa kotipaikka on, hyötymästä tietyistä eduista ja erityisesti käytettäväksi annetusta ajoneuvosta, vaikuttaa hänen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeutensa käyttämiseen.

22. Kaikki jäsenvaltiot, jotka ovat väliintulijoina käsiteltävänä olevassa asiassa, katsovat, että edellä mainitussa asiassa Ledoux annettua tuomiota ei voida sovel-

taa käsiteltävässä asiassa, koska se koskee kuudennen direktiivin 77/388/ETY tulkintaa eikä ajoneuvojen rekisteröintiä. En ole samaa mieltä tästä asiasta. Kyseisessä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että työntekijälle Belgian lainsäädännön johdosta aiheutunut erityisen edun käyttämisen mahdollisuus rajoitti työntekijöiden vapaata liikkuvuutta. Yhteisöjen tuomioistuimen päättelyä, jonka perusteella se on tehnyt johtopäätöksen tällaisen esteen olemassaolosta, voidaan näin ollen hyvin soveltaa käsiteltävään asiaan.

23. Riidanalaisesta lainsäädännöstä seuraa tosiasiassa se, että Belgiassa asuvalle työntekijälle on mahdotonta käyttää käytettäväksi annettua ajoneuvoa, joka kuuluu henkilölle, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa.

24. Tämä este seuraa sisäisestä ristiriidasta Belgian lainsäädännössä, jonka mukaan rekisteröinti on mahdotonta tässä tapauksessa. Yhtäältä kuninkaan päätöksessä säädetään, että ajoneuvon rekisteröinti on tehtävä mainitun ajoneuvon omistajan pyynnöstä hänen nimiinsä. Tästä seuraa, että työntekijä, joka on ainoastaan ajoneuvon käyttäjä, ei voi rekisteröidä sitä. Toisaalta kansallisessa lainsäädännössä säädetään, että rekisteröinnin hakijan (eli ajoneuvon omistajan) ollessa oikeushenkilö, tämän on ilmoitettava belgialainen arvonlisäverotunnuksensa. Koska kyseisen tunnuksen saaminen edellyttää rekisteröin-

20 — Edellä alaviitteessä 9 mainitun tuomion 18 kohta.

21 — Idem.

nin hakijan pysyvää sijoittautumista Belgian alueelle, tästä seuraa, että ajoneuvon omistaja voi hakea kyseisen ajoneuvon rekisteröintiä ainoastaan, jos se on sijoittautunut Belgiaan.²² Näin ollen työntekijä ei voi rekisteröidä ajoneuvoa, koska hän ei ole sen omistaja, eikä omistajakaan (leasing-yhtiö) voi rekisteröidä sitä, koska sillä ei ole kotipaikkaa Belgiassa.

25. Belgiassa asuvalla työntekijällä, jonka käytettäväksi on tarjottu ajoneuvoa, ei siten ole muuta vaihtoehtoa — jos hän ei halua ottaa riskiä syytteesen joutumisesta — kuin olla hyväksymättä tarjousta. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on täsmennyttä edellä mainitussa asiassa Ledoux antamassaan tuomiossa, kyseinen ajoneuvon käyttöön antaminen on kuitenkin työntekijälle maksettavan korvauksen osa. Tästä seuraa, että riidanalaisen lainsäädännön seurauksena työntekijältä pelkääntään hänen kotipaikkansa takia kielletään osa hänelle tarjotusta korvauksesta. Ajoneuvon työntekijän käyttöön antamista koskevan tällaisen ehdon sisältävä työso-
pimus on siis vähemmän houkutteleva, kun työnantajan kotipaikka on muussa jäsenvaltiossa kuin Belgian kuningaskunnassa, ainakin siinä tapauksessa, että ajoneuvo on rekisteröity tässä samassa valtiossa.

26. Mielestäni näyttää näin ollen siltä, että riidanalainen lainsäädäntö on omiaan tekemään Belgiassa asuvalle työntekijälle

vähemmän houkuttelevaksi sellaisen sopimuksen hyväksymisen, johon sisältyy ajoneuvon käyttöön antamista koskeva ehto, kun kyseistä sopimusta tarjoaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut työnantaja, vaikka kyseisellä ehkäisevällä tekijällä ei todennäköisesti olisi merkitystä, jos sopimusta tarjoaisi kotimainen työnantaja.²³

27. Edellä mainituissa asioissa Bosman ja Graf annettujen tuomioiden mukaisesti näyttää siis mielestäni siltä, että riidanalaisessa lainsäädännössä asetetaan ehtoja Belgiassa asuvien työntekijöiden pääsyyllä toisten jäsenvaltioiden työmarkkinoille.

28. Seuraavaksi on tutkittava, voidaanko riidanalainen lainsäädäntö perustella yleistä etua koskevilla syillä, jotka ovat perustamissopimuksen mukaisia.

29. Oikeuskäytännöstä käy ilmi, että sellaisten kansallisten toimenpiteiden, jotka voivat estää jäsenvaltion kansalaisia, mukaan lukien sen jäsenvaltion kansalaiset,

23 — Voidaan nimittäin olettaa, että työnantaja ainakin silloin, kun hän on ajoneuvon omistaja, rekisteröi sen sijoittautumisvaltiossaan. Näin ollen esimerkiksi edellä mainitussa asiassa Ledoux, asiassa C-451/99, Cura Anlagen, tuomio 21.3.2002 (Kok. 2002, s. I-3193) ja asiassa C-115/00, Hoves Internationaler Transport-Service, tuomio 2.7.2002, Kok. 2002, s. I-6077, ajoneuvojen omistajat olivat rekisteröineet ne sijoittautumisvaltiossaan. Edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltiosta olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliikennettä jäsenvaltiossa, 25 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3118/93 (EYVL L 279, s. 1) 3 artiklan 3 kohdan määritellään käsitteellä "ajoneuvo" tarkoitettavan "sijoittautumisjäsenvaltiossa rekisteröityä moottoriajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka moottoroitu ajoneuvo ainakin on rekisteröity sijoittautumisjäsenvaltiossa ja jota käytetään yksinomaan tavarakuljetuksiin" (kursivointi tässä).

22 — Ks. Thiébaud, X., *Leasing transfrontalier de véhicules*. Luettavissa Internet-osoitteessa <http://www.fiskobel.com/Docs/10.doc>.

jonka toimenpiteestä on kysymys, käyttämästä perustamissopimuksessa taattuja perusvapauksia tai jotka tekevät niiden käytön vähemmän houkuttelevaksi, on täytettävä neljä edellytystä ollakseen yhteisön oikeuden mukaisia. Nämä edellytykset ovat seuraavat: 1) toimenpiteitä on sovellettava ilman syrjintää, 2) ne on voitava perustella yleiseen etuun liittyvillä pakottavilla syillä, 3) niiden on oltava omiaan takaamaan niillä tavoiteltavan päämäärän toteuttaminen ja 4) ne eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi.²⁴

30. Kirjallisia huomautuksia esittäneet jäsenvaltiot ja komissio korostavat, että riidanalainen lainsäädäntö on tarpeellinen yhtäältä liikenneturvallisuuden takaamiseksi ja toisaalta veropohjan kaventumisen torjumiseksi.

31. Mielestäni näyttää kuitenkin siltä, että millään näistä väitteistä ei voida perustella ajoneuvon rekisteröintivelvollisuutta ja vielä vähemmän kyseisen velvollisuuden rikkomiseen liittyvää rikosoikeudellista seuraamusta yksittäisessä tapauksessa. On ilmeistä, että rekisteröintivelvollisuudella tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi on ensinnäkin välttämätöntä, että rekisteröinti voi tapahtua. Mitkä tavoitellut päämäärät sitten ovatkin, niitä ei voida saavuttaa käsiteltävän asian kaltaisessa tapauksessa, koska rekisteröinti on mahdotonta, kuten on havaittu.

24 — Asia C-55/94, Gebhard, tuomio 30.11.1995 (Kok. 1995, s. I-4165, 37 kohta). Ks. myös asia C-180/89, komissio v. Italia, tuomio 26.2.1991 (Kok. 1991, s. I-709, 18 kohta); asia C-106/91, Ramrath, tuomio 20.5.1992 (Kok. 1992, s. I-3351, Kok. Ep. XII, s. I-145, 29 ja 30 kohta) ja em. asia Kraus, tuomion 32 kohta.

32. Jäsenvaltio ei voi määrätä vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeuttaan käyttäneelle työntekijälle seuraamusta sillä perusteella, että hän ei ole noudattanut velvollisuutta, jota hän ei voi suorittaa. Tässä yhteydessä rekisteröintivelvollisuus on vailla tarkoitusta ja sillä ainoastaan estetään ulkomailla rekisteröityjen ajoneuvojen antaminen Belgiassa asuvien henkilöiden käyttöön.

33. Tribunal de police d'Arlon (Belgia) näyttää tehneen samanlaisen johtopäätöksen 12.3.1998 antamassaan tuomiossa.²⁵

34. Tapauksen tosiseikat olivat seuraavat: Belgiassa asuvaa henkilöä syytettiin kuninkaan päätöksen rikkomisesta sillä perusteella, että hän ajoi Belgian alueella Luxemburgiin sijoittautuneelle leasing-yhtiölle kuuluvaa ajoneuvoa. Tribunal de police d'Arlon on todennut seuraavaa:

”Ministère public näyttää näin ollen katsovan, että näistä tosiseikoista huolimatta ajoneuvon rekisteröinti Belgiassa on pakollista ja näin ollen välttämättä mahdollista.”

25 — Asia yleisten asioiden ministeriö v. Devaux, tuomio nro 981345. Luettavissa Internet-osoitteessa <http://www.demine.com/jurineWS/immajurisp.htm>.

35. Tribunal de police d'Arlon on kuitenkin todennut, että kuninkaan päätöksessä vaaditaan, että rekisteröinti tapahtuu omistajan nimiin, mutta kyseinen rekisteröinti on tarkoitettu ainoastaan Belgiassa asuville tai siellä toimipaikan omaaville henkilöille, mikä estää rekisteröinnin silloin, kun omistaja ei täytä näitä edellytyksiä. Kyseinen tuomioistuim on näin ollen katsonut, että mitään rikkomusta ei ollut tehty.

36. Näin ollen ehdotan yhteisöjen tuomioistuimen vastaavan esitettyyn kysymyk-

seen, että yhteisön oikeuden ja erityisesti EY 39 ja EY 10 artiklan kanssa ristiriidassa on se, että jäsenvaltio vaatii rekisteröimään ajoneuvon, joka kuuluu leasingyritykselle, jonka kotipaikka on rajanaapurina olevassa jäsenvaltiossa, ja jonka on vuokrannut mainitun ajoneuvon käyttäjän (eli työntekijän) työnantaja, ja tämä työntekijä asuu ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa noin 200 kilometrin päässä työpaikalta, jos tämä työntekijä oleskelee viikonpäivinä tässä jäsenvaltiossa ja käyttää ajoneuvoa työsopimuksesta johtuvien velvoitteidensa täyttämiseen sekä käyttää sitä vapaa-aikanaan viikonloput ja lomat mukaan lukien.

V Ratkaisuehdotus

37. Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Politierechtbank te Mechelenin esittämään kysymykseen seuraavasti:

Yhteisön oikeuden ja erityisesti EY 39 ja EY 10 artiklan kanssa ristiriidassa on se, että jäsenvaltio vaatii rekisteröimään ajoneuvon, joka kuuluu leasingyritykselle, jonka kotipaikka on rajanaapurina olevassa jäsenvaltiossa, ja jonka on vuokrannut mainitun ajoneuvon käyttäjän (eli työntekijän) työnantaja, ja tämä työntekijä asuu ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa noin 200 kilometrin päässä työpaikalta, jos tämä työntekijä oleskelee viikonpäivinä tässä jäsenvaltiossa ja käyttää ajoneuvoa työsopimuksesta johtuvien velvoitteidensa täyttämiseen sekä käyttää sitä vapaa-aikanaan viikonloput ja lomat mukaan lukien.